

Muzyka w klasie V

Klucz do muzyki (WSiP)

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- Realizuje wymagania podstawowe i ponadpodstawowe;
- potrafi bez pomocy nauczyciela zaśpiewać bezbłędnie pod względem muzycznym pieśni jednogłosowe;
- biegle posługuje się zapisem nutowym;
- systematycznie i estetycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy;
- zna podstawowe pojęcia muzyczne z programu klasy V;
- potrafi grać z nut melodie na szkolnych instrumentach;
- potrafi tworzyć proste formy muzyczne;
- potrafi rozpoznawać i określać style muzyczne;
- ma wiedzę z historii muzyki wykraczającą poza program nauczania;
- rozpoznaje brzmienia instrumentów i rodzaje zespołów wykonawczych;
- potrafi określać formę, budowę, fakturę poznanych utworów;
- rozpoznaje utwory z obowiązkowej i nadobowiązkowej literatury muzycznej;
- rozpoznaje polskie tańce narodowe oraz folklor innych narodów;
- osiąga sukcesy w przeglądach, konkursach;
- aktywnie uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych;
- aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym szkoły, środowiska lokalnego.
- wykazał się wiedzą wykraczającą poza obowiązujący materiał;
- jest wzorowym słuchaczem koncertów muzycznych;
- na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany;

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Realizuje wymagania podstawowe i ponadpodstawowe;
- potrafi bez pomocy nauczyciela zaśpiewać poprawnie pod względem muzycznym pieśni jednogłosowe;
- posługuje się zapisem nutowym w śpiewie i grze na szkolnych instrumentach;
- potrafi tworzyć proste akompaniamenty melodyczno-rytmiczne do poznanych piosenek;

- rozpoznaje utwory literatury obowiązkowej;
- opanował wiedzę z historii muzyki określoną programem nauczania;
- rozpoznaje podstawowe instrumenty i formy muzyczne;
- zna podstawowe pojęcia muzyczne z programu klasy V;
- jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych;
- na lekcjach jest aktywny i zdyscyplinowany;

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Realizuje wymagania podstawowe i w stopniu niepełnym ponadpodstawowe;
- potrafi przy pomocy nauczyciela zaśpiewać poprawnie pod względem muzycznym pieśni jednogłosowe;
- potrafi zagrać na szkolnych instrumentach kilka melodii lub akompaniamentów do piosenek;
- potrafi odczytać przy pomocy nut proste tematy melodyczno - rytmiczne;
- rozpoznaje niektóre utwory z literatury obowiązkowej;
- opanował podstawową wiedzę z historii muzyki;
- rozpoznaje niektóre instrumenty i formy muzyczne;
- rozpoznaje polskie tańce ludowe;
- na lekcjach jest aktywny i zdyscyplinowany;
- jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych;

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- realizuje wymagania podstawowe ;
- potrafi przy pomocy nauczyciela zaśpiewać kilka pieśni, utrzymując tonację i rytm;
- potrafi zagrać z grupą uczniów kilka prostych akompaniamentów do piosenek (ostinato rytmiczne);
- opanował podstawowe wiadomości z historii muzyki;
- rozpoznaje niektóre motywy muzyczne z twórczości słynnych kompozytorów;
- rozpoznaje brzmienia niektórych instrumentów;
- rozpoznaje niektóre polskie tańce ludowe;
- zazwyczaj ze skupieniem słucha muzyki na koncertach;

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- realizuje wymagania podstawowe w stopniu niepełnym;

- potrafi, korzystając z pomocy nauczyciela, zaśpiewać kilka łatwych piosenek;
- potrafi głosem powtórzyć kilka prostych wzorów melodycznych;
- potrafi powtórzyć proste ostinato rytmiczne;
- opanował w ograniczonym zakresie wiedzę z historii muzyki;
- nie przeszkadza innym słuchaczom podczas koncertów;

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- pomimo starań nauczyciela nie przejawiał zainteresowania przedmiotem;
- nie przejawiał żadnej aktywności na lekcjach muzyki;
- nie prowadzi zeszytu;
- często opuszcza bez usprawiedliwienia zajęcia;
- nie opanował żadnych umiejętności muzycznych;
- nie potrafi, nawet przy pomocy nauczyciela, zaśpiewać piosenki;
- nie opanował minimum wiadomości określonych programem nauczania;
- jest pasywny, nie uważa na lekcjach;
- nie wykazuje chęci, aby nauczyć się czegokolwiek, nadrobić braki, poprawić oceny;

Dostosowanie PZO z muzyki do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów.

Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze po uwagę:

- indywidualne możliwości i właściwości psychofizyczne każdego ucznia;
- wysiłek oraz zaangażowanie ucznia w pracę na lekcji;
- aktywność podczas zajęć;
- samodzielność w wykonywaniu ćwiczeń;
- zainteresowanie przedmiotem i stosunek do nauki;

NR	TEMAT	WYMAGANIA PODSTAWOWE Po zajęciach uczeń:	WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE Po zajęciach uczeń:
1	Szybko upływa czas	<ul style="list-style-type: none"> •określa nastrój utworu muzycznego •śpiewa w grupie refren piosenki <i>Koniec wakacji</i> •nazywa kilka oznaczeń muzycznych z zapisu nutowego piosenki i wyjaśnia, co znaczą •formułuje własną opinię na temat <u>roli muzyki</u> w życiu człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> •rozpoznaje nastrój słuchanego utworu oraz zna pojęcia: <u>dur-moll</u> i <u>major-minor</u> •omawia nastrój i budowę piosenki <i>Koniec wakacji</i> •śpiewa samodzielnie jej refren •zna większość znaków muzycznych w zapisie nutowym piosenki •rozpoznaje słuchem aparat wykonawczy <i>Jesieni Vivaldiego z Czterech pór roku</i> •określa rolę muzyki w życiu człowieka i spełniane przez nią funkcje
2	Magia i religia – muzyka w służbie ducha	<ul style="list-style-type: none"> •pamięta nazwę <u>muzyka sakralna</u> •potrafi wymienić co najmniej trzy tytuły pieśni lub utworów religijnych •umie zaśpiewać w grupie refren piosenki <i>Koniec wakacji</i> •potrafi zagrać prosty akompaniament na instrumentach perkusyjnych do negro spirituals <i>Zabierz się razem z nami</i> •rozpoznaje trzy części w pieśni ludowej <i>Plon niesiemy, plon</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •odróżnia brzmienie muzyki sakralnej dobiegającej z czterech różnych świątyń: kościoła, cerkwi, synagogi, meczetu •zna tytuły kilku pieśni religijnych (ewentualnie potrafi zaśpiewać jedną z nich) •samodzielnie śpiewa jedną zwrotkę i refren pieśni <i>Zabierz się razem z nami</i> •potrafi dobrać do niej ruch i akompaniament instrumentów perkusyjnych •gra na dzwoneczkach lub flecte melodię pieśni <i>Plon niesiemy, plon</i> •określa budowę formalną tej pieśni – A B A

3	De gustibus non est disputandum	<ul style="list-style-type: none"> •rozumie <u>funkcje muzyki</u> •pamięta nazwiska kompozytorów: <u>Vivaldi</u> i <u>Orff</u> •potrafi wymienić nazwy czterech instrumentów smyczkowych •utrwalił pojęcie <u>ostinato</u> •umie opowiedzieć w kilku zdaniach o swoim ulubionym utworze 	<ul style="list-style-type: none"> •podaje przykłady preferowanej przez siebie muzyki i umie uzasadnić swój wybór •przejawia postawę tolerancji wobec upodobań kolegów •zna funkcje muzyki i umie zakwalifikować określony utwór do właściwej grupy •potrafi opowiedzieć o utworach <i>Jesień</i> Antonia Vivaldiego i <i>Carmina Burana</i> Carla Orffa (aparatus wykonawczy, tempo, nastrój) •zna pojęcia <u>ostinato rytmiczne</u> i <u>melodyczne</u>, rozpoznaje je w utworze Orffa
4	Czas miniony, czas obecny	<ul style="list-style-type: none"> •potrafi wymienić co najmniej trzech kompozytorów muzyki poważnej •umie przygotować koncert ulubionych utworów z resztą klasy •potrafi zaśpiewać z grupą jedną zwrotkę piosenki <i>Siekiera, motyka</i> •umie zagrać jej rytm na dowolnym instrumencie 	<ul style="list-style-type: none"> •potrafi wymienić funkcje muzyki i podać przykłady dla każdej grupy tematycznej •umie przygotować koncert klasowy i uzasadnić wybór repertuaru •potrafi samodzielnie zaśpiewać jedną lub dwie zwrotki piosenki <i>Siekiera, motyka</i> •umie wykonać rytm polki na dowolnym instrumencie perkusyjnym •ma podstawowe wiadomości na temat drugiej wojny światowej
5	Muzyka na jesienną pogodę	<ul style="list-style-type: none"> •wymienia funkcje muzyki •odróżnia zwrotki piosenki <i>Zawsze jest pogoda</i> od refrenu •umie zaśpiewać z grupą refren tej piosenki •potrafi podać przykład znanej sobie muzyki filmowej i zanucić jej fragment •zna oznaczenie muzyczne <u>kropka przy nucie</u> 	<ul style="list-style-type: none"> •śpiewa samodzielnie refren piosenki <i>Zawsze jest pogoda</i> •umie znaleźć w nutach piosenki powtarzający się kilkakrotnie rytm i wykonać go •umie zagrać na instrumencie lub zaśpiewać melodię <i>Deszczowej piosenki</i> •potrafi przytoczyć własne opinie i doświadczenia związane z muzyką filmową

6	Grające powietrze	<ul style="list-style-type: none"> •umie zaśpiewać w zespole piosenkę <i>Zawsze jest pogoda</i> •zna nazwy dwóch instrumentów dętych blaszanych: <u>trąbka</u> i <u>róg</u> (waltornia) •potrafi włączyć się w zabawę twórczą <i>Wesoła orkiestra</i> z wykorzystaniem przedmiotów codziennego użytku 	<ul style="list-style-type: none"> •potrafi samodzielnie zaśpiewać piosenkę <i>Zawsze jest pogoda</i> •zna budowę, brzmienie i zasady wydobywania dźwięku z trąbki i rogu
7	Duch wieje kędy chce	<ul style="list-style-type: none"> •zna nazwy czterech instrumentów dętych blaszanych •potrafi je rozpoznać na ilustracji •śpiewa z grupą melodię <i>Bandoski</i> •potrafi określić nastrój i tryb tej pieśni •potrafi powiedzieć kilka zdań o Janie Pawle II 	<ul style="list-style-type: none"> •zna cztery instrumenty dęte blaszane wraz z zasadami budowy, brzmieniem, zastosowaniem •pamięta nazwy <u>suwak</u>, <u>wentyl</u> •zna pojęcia <u>glissando</u>, <u>strojenie instrumentu</u> •umie zaśpiewać <i>Bandoskę</i> solo lub z grupą •zna daty wyboru Karola Wojtyły na papieża, a także daty Jego urodzin i śmierci
8	Jak powstaje muzyka? Rytm	<ul style="list-style-type: none"> •rozumie znaczenie słowa <u>rytm</u> (również w sensie pozamuzycznym) i <u>metrum</u> •zna terminy: <u>melodia</u>, <u>tempo</u>, <u>dynamika</u>, <u>artykulacja</u>, <u>harmonia</u>, <u>barwa</u> •pamięta wartości rytmiczne nut i pauz oraz relacje długości ich trwania •pamięta niektóre oznaczenia metrum i ich miary taktu •pamięta termin ostinato rytmiczne •tworzy proste rytmy w podanym metrum •potrafi zaśpiewać w grupie refren piosenki <i>Magiczna katarynka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •umie podać przykłady rytmu w przyrodzie i architekturze •potrafi określić środki muzyczne zastosowane w utworze E. Griega •potrafi zaśpiewać solo refren piosenki <i>Magiczna katarynka</i>

9	Jak powstaje muzyka? Melodia i rytm	<ul style="list-style-type: none"> •zna i rozumie terminy <u>rytm</u>, <u>melodia</u> •pamięta zagadnienia związane z zapisem nut na pięciolinii •zna termin <u>notacja muzyczna</u> •pamięta wartości rytmiczne nut i pauz •umie słuchowo rozpoznać metrum w prostych przykładach •potrafi zaśpiewać kanon <i>Don, don</i> w grupie (unisono) •improwizuje na instrumencie w grupie melodie na dźwiękach pentatoniki •potrafi określić kierunek melodii w słuchanym utworze 	<ul style="list-style-type: none"> •potrafi powiedzieć kilka ciekawostek związanych z historią pisma nutowego •improwizuje solo na instrumencie melodie na dźwiękach pentatoniki •improwizuje melodie do podanego tekstu
10	Jak powstaje muzyka? Dynamika, tempo, artykulacja	<ul style="list-style-type: none"> •zna i rozumie terminy <u>tempo</u>, <u>dynamika</u>, <u>artykulacja</u> •pamięta niektóre określenia tempa w języku polskim •pamięta niektóre oznaczenia dynamiki •pamięta artykulację <i>staccato</i> i <i>legato</i> •zna i rozumie wybrane określenia tempa i dynamiki w języku włoskim •potrafi zastosować zmiany tempa, dynamiki i artykulacji w praktyce •umie zaobserwować zmiany tempa, dynamiki i artykulacji w utworze •wie, co to jest <u>metronom</u> i do czego służy •wie, kim był <u>Johannes Brahms</u> 	<ul style="list-style-type: none"> •potrafi ustawić wahadło metronomu na żądane tempo •umie zagrać na dzwoneczkach lub na flecie utworek z opracowaną samodzielnie dynamiką •zna kilka faktów z życia i twórczości Johanna Brahmsa

11	Jak powstaje muzyka? Harmonia i barwa dźwięku	<ul style="list-style-type: none"> •rozumie terminy <u>harmonia</u> i <u>barwa dźwięku</u> •wie, co to jest <u>trójdźwięk</u> •potrafi zaimprovizować melodię na dźwiękach trójdźwięku •umie zastosować zmiany barwy w praktyce •pamięta terminy – rytm, melodia, dynamika, tempo, artykulacja •umie odnaleźć w nutach oznaczenia związane z wymienionymi terminami •umie zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Kciuciubabka</i> •wie, jakie święto obchodzone jest 11 listopada •wie, kim był <u>Ignacy Jan Paderewski</u> •zna ze słuchu pieśń <i>Maki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •potrafi zapisać na pięciolinii melodię ułożoną z dźwięków trójdźwięku •umie zaśpiewać solo piosenkę <i>Kciuciubabka</i> •potrafi przytoczyć kilka faktów związanych z życiem, twórczością i działalnością polityczną Ignacego Jana Paderewskiego
12	W oczekiwaniu na pierwszy śnieg	<ul style="list-style-type: none"> •umie zaśpiewać w grupie pierwszą zwrotkę piosenki <i>Ogólnie zima</i> •zna termin <u>volta</u> i rozumie funkcję volt w zapisie nutowym •pamięta następujące zjawiska muzyczne – synkopa, przedtakt, pauzy •pamięta zapis, nazwy i funkcje rozmaitych znaków muzycznych •wie, co to są kolędy i pastorałki •zna ze słuchu pastorałkę <i>My też pastuszkowie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •umie zaśpiewać pierwszą zwrotkę piosenki <i>Ogólnie zima</i> •potrafi samodzielnie znaleźć rytm z synkopą w nutach piosenki •umie nazwać dźwięki obniżone bemolami umieszczonymi przy kluczu w nutach piosenki •umie zaśpiewać dowolną pastorałkę
13	Wkrótce Święta Bożego Narodzenia	<ul style="list-style-type: none"> •pamięta melodie i słowa niektórych polskich kolęd i pastorałek •umie zaśpiewać w grupie pastorałkę <i>My też, pastuszkowie</i> •wie, co to jest <u>kapela ludowa</u> •pamięta oznaczenia dynamiki, akcent muzyczny •potrafi powtórzyć niektóre wiadomości o instrumentach •pamięta rozmaite znaki i symbole muzyczne •zna na pamięć lub ze słuchu pierwszą zwrotkę kolędy <i>Cicha noc</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •umie zaśpiewać solo pastorałkę <i>My też, pastuszkowie</i> •potrafi wymienić różne rodzaje kapel ludowych •umie zaśpiewać jedną lub więcej kolejnych zwrotek kolędy <i>Cicha noc</i>

14	Tradycje świąteczne w krajach Europy	<ul style="list-style-type: none"> •potrafi powiedzieć kilka słów o zwyczajach Bożonarodzeniowych wybranych krajów europejskich •potrafi zaśpiewać w grupie kolędę hiszpańską <i>W dzień Bożego Narodzenia</i> oraz refren kolędy angielskiej <i>Kolędowania nadszedł czas</i> •pamięta słowa i melodię kolędy <i>Cicha noc</i> •rozpoznaje metrum 6/8 i 2/4 •wie, czym są znaki chromatyczne •pamięta melodie i słowa wybranych polskich kolęd i pastorałek 	<ul style="list-style-type: none"> •potrafi zaśpiewać solo kolędę hiszpańską <i>W dzień Bożego Narodzenia</i> oraz pierwszą zwrotkę i refren kolędy angielskiej <i>Kolędowania nadszedł czas</i> •umie zaśpiewać fragment kolędy <i>Kolędowania nadszedł czas</i> po angielsku
15	Wizyta na dworze króla Zygmunta Starego	<ul style="list-style-type: none"> •wie, co to jest <u>karnawał</u> i w jakim czasie się odbywa •zna kilka zagadnień dotyczących roli tańca w życiu człowieka •wie, kim był Zygmunt Stary, potrafi nazwać epokę, w której ten król panował •potrafi określić charakter muzyki w utworze <i>Rex</i> z uwzględnieniem kontrastów między obiema częściami •zna podstawowe kroki pawany •potrafi podać charakterystyczne cechy poloneza •zna utwór <i>Walc cesarski</i> •wie, kim był <u>Johann Strauss</u> •wie, na ile liczy się <u>walc</u> 	<ul style="list-style-type: none"> •potrafi podać pochodzenie słowa karnawał •potrafi podać wiek, w którym trwała epoka renesansu i kilka faktów z historii Polski z tego okresu •umie zademonstrować podstawowy krok poloneza •umie podać kilka faktów związanych z Johannem Straussem i jego twórczością
16	Tańce na styczniowy mróz – walc i samba	<ul style="list-style-type: none"> •umie zaśpiewać jednogłosowo kanon <i>Rytmy synkopowane</i> •pamięta termin synkopa •potrafi zaakompaniować do kanonu na instrumentach perkusyjnych •zna nazwy niektórych <u>tańców</u> <u>latynoamerykańskich</u> •zna kroki <u>samby</u> 	<ul style="list-style-type: none"> •umie zaśpiewać solo kanon <i>Rytmy synkopowane</i> na tle melodii głosu towarzyszącego •umie zatańczyć podstawowy krok samby w parze

17	Tańce na styczniowy mróz – czacza	<ul style="list-style-type: none"> •zna nazwy tańców latynoamerykańskich •zna podstawowy krok samby •potrafi zaśpiewać piosenkę <i>Rytmy synkopowane</i> w kanonie dwugłosowym •zna zasadę wykonywania kanonu i termin synkopa •umie zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Tańczymy czaczę</i> •zna zagadnienia dotyczące pauzy półnutowej i całonutowej – długość trwania, zapis •zna podstawowy krok <u>czaczy</u> •pamięta nazwy i charakterystyczne cechy polskich tańców narodowych 	<ul style="list-style-type: none"> •zna nazwy innych (poza wymienionymi w podręczniku) tańców latynoamerykańskich i nie tylko •umie zaśpiewać solo piosenkę <i>Tańczymy czaczę</i> •umie zatańczyć podstawowy krok czaczy w parze
18	Muzyka z Ameryki Północnej - rock and roll i jazz	<ul style="list-style-type: none"> •wie, skąd pochodzi muzyka <u>rock and roll</u>owa •wie, skąd wywodzi się muzyka <u>jazz</u>owa i potrafi wymienić kilka instrumentów wchodzących w skład tradycyjnego zespołu jazzowego •zna termin <u>improvizacja</u> •wie, do jakiej grupy instrumentów należy <u>klarnet</u> •potrafi wskazać go na ilustracji •zna nazwisko <u>Gershwin</u> i tytuł prezentowanego na lekcji utworu tego kompozytora •pamięta termin <u>glissando</u> 	<ul style="list-style-type: none"> •potrafi wymienić kilka nazwisk najsłynniejszych wykonawców rock and rolla •umie zaimprovizować głosem lub na instrumencie krótką melodię •wie, co to jest standard jazzowy •potrafi powiedzieć kilka słów o George’u Gershwinie i przytoczyć tytuły znanych kompozycji
19	Opera za kulisami – Stanisław Moniuszko	<ul style="list-style-type: none"> •wie, co to jest <u>opera</u> •wie, kim był <u>Stanisław Moniuszko</u> •zna tytuły jego oper i pieśni 	<ul style="list-style-type: none"> •potrafi wymienić cechy Polaka — patrioty na podstawie <i>Poloneza Miecznika</i> •potrafi rozpoznać rytm poloneza w słuchanym utworze i określić jego charakter

20	Czar muzyki płynącej ze sceny	<ul style="list-style-type: none"> •zna terminy <u>uwertura</u>, <u>aria</u> •zna treść baletu <i>Harnasie</i> •zna terminy: libretto, choreograf, scenografia, charakteryzacja •zna ogólną budowę <u>fletu</u> •zna terminy: <u>otwór wargowy</u>, <u>klapki</u> •rozpoznaje instrument na ilustracji •wie, kim był <u>Karol Szymanowski</u> 	<ul style="list-style-type: none"> •umie wymienić kilku słynnych śpiewaków operowych •zna nazwiska kilku kompozytorów tworzących opery •potrafi odczuć ilustracyjność słuchanej muzyki •umie zagrać na flecie podłużnym wybraną melodię
21	Muzyka dla duszy i ciała	<ul style="list-style-type: none"> •zna instrumenty dęte z pojedynczym i podwójnym stroikiem •rozpoznaje na ilustracji <u>obój</u>, <u>klarnet</u> i <u>fagot</u> •wie, kim był Antonio Vivaldi •umie porównać nastrój słuchanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> •umie określić swoje uczucia po wysłuchaniu utworu •rozdzieli słuchowo barwę instrumentów dętych drewnianych •umie określić rolę oboju i fagotu w <i>Koncertie G-dur</i> Vivaldiego
22	Zwariowane melodie	<ul style="list-style-type: none"> •zna podstawowe zasady budowy <u>wariacji</u> •umie rozpoznać w utworze <u>zmiany tematu</u> i określić na czym polegają •potrafi stworzyć wariacje do przysłów stosując znane mu elementy muzyki 	<ul style="list-style-type: none"> •potrafi dostrzec podobieństwa i różnice w słuchanych utworach oraz oglądanych reprodukcjach dzieł plastycznych •umie wskazać/odnaleźć inne przykłady wariacji w otoczeniu (pozamuzyczne)
23	Z hymnem przez wieki	<ul style="list-style-type: none"> •zna tytuły najstarszych polskich hymnów •umie zaśpiewać fragment pieśni <i>Bogurodzica</i> •wie, kim byli Wincenty z Kielczy i św. Stanisław 	<ul style="list-style-type: none"> •potrafi zagrać na flecie <i>Gaude, Mater Polonia</i> •potrafi odnaleźć różnice między współczesnym a dawnym zapisem nutowym
24	Każdy ma głos!	<ul style="list-style-type: none"> •wie, jak powstaje głos •wie, jak dbać o głos •śpiewa w grupie piosenkę <i>Rozkołysz pieśnią świat</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •zna zasady prawidłowego operowania głosem •zna możliwości własnego głosu (skalę) •umie świadomie wykorzystać swoje możliwości głosowe w zabawach i wspólnym śpiewie

25	Głos w różnych barwach	<ul style="list-style-type: none"> •zna nazwy głosów ludzkich i umie określić ich cechy •potrafi odróżnić oryginalną muzykę ludową od jej artystycznego opracowania •potrafi zanucić motyw <i>Arii Skołuby</i> •wie, kim był K. Szymanowski 	<ul style="list-style-type: none"> •umie wymienić podstawowe głosy ludzkie i rozpoznać je w słuchanym utworze •umie zauważyć różnice między melodią oryginalną a jej opracowaniem (na przykładzie piosenki anonimowej i w opracowaniu K. Szymanowskiego <i>A chłóz tam puka</i>) •potrafi podać przykłady znanych arii operowych
26	Potęga brzmienia – organy	<ul style="list-style-type: none"> •wie, kim był <u>Johann Sebastian Bach</u> •wie, jak są zbudowane <u>organy</u> •zna nazwy wszystkich instrumentów dętych •potrafi rozpoznać je na ilustracji 	<ul style="list-style-type: none"> •potrafi podać kilka istotnych informacji o Johannie Sebastianie Bachu •umie rozpoznać barwę kilku instrumentów dętych
27	Wiosna dookoła	<ul style="list-style-type: none"> •umie zaśpiewać z klasą refren piosenki <i>Od pierwszego wejrzenia</i> •potrafi zaśpiewać wierszyk W. Broniewskiego na dźwiękach gamy durowej w górę i w dół •dostrzega różnice między dwoma utworami instrumentalnymi opowiadającymi o wiosnie 	<ul style="list-style-type: none"> •umie zaśpiewać w grupie zwrotki i samodzielnie refren piosenki <i>Od pierwszego wejrzenia</i> •potrafi określić rodzaj orkiestry w utworze <i>Wiosna</i> A. Vivaldiego •umie określić ilustracyjne elementy (cechy) muzyki w dwóch utworach mówiących o wiosnie – A. Vivaldiego i L. Mozarta